

Lieta C-434/10

Petar Aladzhov

pret

***Zamestnik director na Stolichna direktsia na vatreshnite raboti
kam Ministerstvo na vatreshnite raboti***

*(Administrativen sad Sofia-grad
lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu)*

Savienības pilsoņa brīva pārvietošanās — Direktīva 2004/38/EK — Aizliegums izceļot no valsts nodokļa parāda nenomaksāšanas dēļ — Pasākums, kuru iespējams pamatot ar sabiedriskās kārtības apsvērumiem

Ģenerālvokāta P. Mengoci [*P. Mengozzi*] secinājumi, sniegti 2011. gada
6. septembrī I - 11663
Tiesas (ceturtā palāta) 2011. gada 17. novembra spriedums I - 11682

Sprieduma kopsavilkums

1. *Eiropas Savienības pilsonība — Tiesības uz brīvu pārvietošanos un uzturēšanos dalībvalstu teritorijā — Direktīva 2004/38 — Izceļošanas un iecelšanas tiesības — Piemērošanas joma*
(LESD 20. un 21. pants; Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2004/38 4. panta 1. punkts)

2. *Eiropas Savienības pilsonība — Tiesības uz brīvu pārvietošanos un uzturēšanos dalībvalstu teritorijā — Direktīva 2004/38 — Ieceļošanas un uzturēšanās tiesību ierobežošana sabiedriskās kārtības, valsts drošības vai sabiedrības veselības apsvērumu dēļ — Vispārējie principi — Tieša iedarbība*
(*Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2004/38 27. pants*)
3. *Eiropas Savienības pilsonība — Tiesības uz brīvu pārvietošanos un uzturēšanos dalībvalstu teritorijā — Direktīva 2004/38 — Ieceļošanas un uzturēšanās tiesību ierobežošana sabiedriskās kārtības, valsts drošības vai sabiedrības veselības apsvērumu dēļ — Piemērojamība*
(*Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2004/38 27. pants*)
4. *Eiropas Savienības pilsonība — Tiesības uz brīvu pārvietošanos un uzturēšanos dalībvalstu teritorijā — Direktīva 2004/38 — Ieceļošanas un uzturēšanās tiesību ierobežošana sabiedriskās kārtības vai valsts drošības apsvērumu dēļ*
(*LESD 21. pants; Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2004/38 27. pants*)
5. *Eiropas Savienības pilsonība — Tiesības uz brīvu pārvietošanos un uzturēšanos dalībvalstu teritorijā — Direktīva 2004/38 — Ieceļošanas un uzturēšanās tiesību ierobežošana sabiedriskās kārtības vai valsts drošības apsvērumu dēļ*
(*Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2004/38 27. panta 1. un 2. punkts*)

1. Personai, kurai ir kādas dalībvalsts pilsonība, atbilstoši LESD 20. pantam ir Savienības pilsoņa statuss un tādēļ tā arī attiecībā uz savu izcelsmes dalībvalsti var atsaukties uz tiesībām, kas ir saistītas ar šādu statusu, arī uz LESD 21. pantā piešķirtajām tiesībām brīvi pārvietoties un uzturēties dalībvalstu teritorijā. Tiesības brīvi pārvietoties ietver gan

Savienības pilsoņu tiesības ieceļot dalībvalstī, kas nav to izcelsmes dalībvalsts, gan arī atbilstošas tiesības izceļot no tās. Šajā līgumā garantētās pamatbrīvības būtu bezjēdzīgas, ja izcelsmes dalībvalsts bez pienācīga pamatojuma varētu aizliegt saviem pilsoņiem izceļot no tās teritorijas, lai ieceļotu citas dalībvalsts teritorijā.

Tā kā Direktīvas 2004/38 par Savienības pilsoņu un viņu ģimenes locekļu tiesībām brīvi pārvietoties un uzturēties dalībvalstu teritorijā 4. panta 1. punktā ir tieši paredzēts, ka visiem Savienības pilsoņiem ar derīgu personas apliecību vai pasi ir tiesības izceļot no dalībvalsts teritorijas, lai ceļotu uz citu dalībvalsti, uz tādas personas situāciju, kura no tās valsts teritorijas, kuras pilsonē tā ir, plāno doties uz citas dalībvalsts teritoriju, līdz ar to attiecas Savienības pilsoņu tiesības uz brīvu pārvietošanos un uzturēšanos citās dalībvalstīs.

(sal. ar 24.–27. punktu)

2. Tas, ka valsts likums, ar kuru tika transponēta Direktīva 2004/38 par Savienības pilsoņu un viņu ģimenes locekļu tiesībām brīvi pārvietoties un uzturēties dalībvalstu teritorijā, attiecībā uz konkrētās dalībvalsts pilsoņiem nav piemērojams, nevar liegt valsts tiesai nodrošināt piemērojamo Savienības tiesību normu pilnīgu iedarbību, it īpaši minētās direktīvas 27. panta pilnīgu iedarbību. Tādējādi lietu izskatošajai tiesai vajadzības gadījumā ir pienākums nepiemērot jebkuru Savienības tiesībām pretrunā esošu valsts tiesību normu, it īpaši atceļot individuālu administratīvu lēmumu, kas ir pieņemts,

pamatojoties uz šo tiesību normu. Turklāt uz šī panta noteikumiem — kas ir beznosacījuma un pietiekami precīzi — privātpersona var atsaukties attiecībā pret dalībvalsti, kuras pilsonē tā ir.

(sal. ar 31. un 32. punktu)

3. Lai arī dalībvalstīm saskaņā ar to vajadzībām, kuras katrā dalībvalstī un laika periodā var atšķirties, principā ir tiesības noteikt sabiedriskās kārtības un valsts drošības prasības, tomēr Savienības kontekstā un it īpaši kā pamatojums atkāpei no personu brīvas pārvietošanās pamatprincipa šīs prasības ir jāinterpretē šauri un to saturu nevar noteikt katra dalībvalsts vienpusēji bez Savienības iestāžu kontroles.

(sal. ar 34. punktu)

4. Savienības tiesības pieļauj tādu dalībvalsts tiesību normu, kas ļauj administratīvajai iestādei aizliegt šīs valsts pilsonim izceļot no tās teritorijas, ņemot vērā sabiedrības, kuras viens no vadītājiem ir šīs

pilsonis, nenomaksāto nodokļu parādu, ja tiek izpildīts divkāršs nosacījums, proti, ja attiecīgais pasākums ir veikts, lai noteiktos izņēmuma rakstura apstākļos, kas it īpaši var izrietēt no šī parāda veida vai ievērojamā apmēra, nodrošinātos pret faktisku, attiecīgajā brīdī esošu un pietiekami nopietnu apdraudējumu, kas skar vienu no sabiedrības pamatinteresēm, un ja mērķis, ko šādi iecerēts sasniegt, nav saistīts vienīgi ar ekonomiskiem nolūkiem. Valsts tiesai ir jāpārbauda, vai šis divkāršais nosacījums ir izpildīts.

teritorijā 27. panta 1. punkta noteikumu izpratnē.

(sal. ar 37., 38. un 40. punktu un rezolutīvās daļas 1) punktu)

Pirmkārt, nevar principiāli noliegt, ka nodokļu prasījumu nepiedzišana var būt pretrunā sabiedriskās kārtības prasībām. Otrkārt, tā kā valsts prasījumu un it īpaši nodokļu prasījumu piedziņas mērķis ir nodrošināt attiecīgās dalībvalsts veikto darbību finansēšanu atbilstoši izvēlei, kas atbilst tās vispārīgajai politikai ekonomiskajos un sociālajos jautājumos, valsts iestāžu veiktos pasākumus ar mērķi nodrošināt šo piedziņu principā tāpat nevar uzskatīt pat tādiem, kas ir tikuši veikti vienīgi ekonomiskos nolūkos Direktīvas 2004/38 par Savienības pilsoņu un viņu ģimenes locekļu tiesībām brīvi pārvietoties un uzturēties dalībvalstu

5. Pat pieņemot, ka pasākums, ar kuru noteikts aizliegums izceļot no valsts teritorijas, ir ticis pieņemts atbilstoši Direktīvas 2004/38 par Savienības pilsoņu un viņu ģimenes locekļu tiesībām brīvi pārvietoties un uzturēties dalībvalstu teritorijā 27. panta 1. punktā paredzētajiem nosacījumiem, šā paša panta 2. punktā paredzētie nosacījumi nepieļauj šādu pasākumu, ja tā pamatā ir vienīgi sabiedrības, kuras viens no vadītājiem ir attiecīgā persona, nodokļu parāds un ja attiecīgais pasākums ir ticis piemērots vienīgi šī statusa dēļ, neveicot konkrētu attiecīgās personas personiskās rīcības izvērtējumu un nenorādot ne uz kādu apdraudējumu, ko šī persona varētu radīt sabiedriskajai kārtībai, un ja aizliegums izceļot no valsts teritorijas nav atbilstošs, lai nodrošinātu sasniedzamā mērķa īstenošanu, un pārsniedz to, kas ir nepieciešams tā sasniegšanai. Iesniedzējtiesai ir jāpārbauda, vai tas tā ir tās izskatāmajā lietā.

(sal. ar 49. punktu un rezolutīvās daļas 2) punktu)